

Maximale weerstand rond afkalven onontbeerlijk

Text: Marleen Bulcke – Orcovet

Tegenvallende vruchtbaarheidskengetallen en een verhoogd celgetal zijn twee van de grootste knelpunten op de huidige melkveebedrijven. Veel problemen vinden hun oorsprong bij een kalving met (metabolische) problemen. Koeien met genetisch gedreven topproducties vergen extra aandacht tijdens de droogstand. Dieren met een goede weerstandsofbouw, een actief calciummetabolisme en een gezonde lever hebben een streepje voor.

Een voorspoedige kalving begint bij een goed droogstandsmanagement. Koeien worden best een zestal weken drooggezet met een gepaste droogzetter zodat de uier kan herstellen van opgelopen infecties. In deze rustfase kan ook de antioxidantreserve worden aangevuld. Ook hoogdrachtige vaarzen worden vanaf twee maanden voor kalven best bij de groep droogstaande koeien geplaatst. Vaarzenmastitis duikt steeds meer op, extra weerstand rond de kalving is ook voor deze dieren een must.

Antioxidanten en weerstand

Hoge producties, infectiedruk, vaccinaties, hittestress, ijzerrijk water, allemaal factoren die de vrije radicalenproductie in het lichaam doen toenemen. Vrije radicalen zijn pro-oxidanten die cellen beschadigen zodat deze 'hun werk' niet meer kunnen doen. Door deze oxidatiestress worden belangrijke cellen zoals de witte bloedlichamen, eierstokcellen, levercellen inactief waardoor weerstand en vruchtbaarheid negatief beïnvloed worden. Door het supplementeren van antioxidanten in evenwichtige verhoudingen, vermindert de oxidatiegevoeligheid van de cellen. De aanvulling met extra antioxidanten (o.a. vitamine E, vitamine A, bètacaroteen, Cu, Zn, Mn, Se) gebeurt best al in de droogstand met

ORCOMIX VITAL zodat de koe kalft met een goede reserve voor zichzelf en haar kalf. Door de hormonale veranderingen rond het kalven is de weerstand zeer laag terwijl de koe gewapend moet zijn tegen tal van immuniteitsreacties. Niet alleen uier- en baarmoederinfecties, maar ook vetafbraak kan een immuniteitsreactie teweeg brengen. Bij een koe die eerder een gramnegatieve besmetting (bv. coli-uierontsteking, pensverzuring, luchtweginfecties tijdens opfok) doormaakte, kunnen endotoxines opgeslagen zitten in het vetweefsel. Bij vetafbraak komen deze endotoxines weer vrij en belasten deze extra de weerstand. Probeer daarom ook vetafbraak rond kalven te beperken (zie verder).

Een maximale weerstand rond afkalven is dus onontbeerlijk.

Door de hormonale veranderingen rond het kalven is de weerstand zeer laag terwijl de koe gewapend moet zijn tegen val van immuniteitsreacties.

Het streven naar een goed afweermecanisme is meer dan ooit een sleutel tot economisch rendement. Koeien met een goede weerstand hebben een gezonder uier en lager celgetal, met minder veeartskosten en melkgeldverlies tot gevolg.

Anionen en actief calciummetabolisme

Koeien krijgen best een droogstandsperiode van een zestal weken. Doordat er in deze periode geen extra vraag meer is naar calcium voor de melkproductie valt het calciummetabolisme gedeeltelijk stil. Dit heeft als gevolg dat de spieren bij het kalven te weinig Ca krijgen, en dus slap worden. Dit uit zich dan in het ergste geval in kalfziekte, maar ook het niet afkomen van de nageboorte, melk uitliggen, lebmaagdraaiingen, kunnen een gevolg zijn.

Om het calciummetabolisme actief te houden moet het droogstandsrantsoen anionisch zijn, zo blijft er meer Ca-uitwisseling tussen bot en bloed. Doordat de Ca-voorraad uit de botten aangesproken kan worden, kalven koeien met een goede spierfunctie en hebben ze een snelle baarmoederinkrimping en goed sluitende spenen.

Om een voldoende anionisch rantsoen te verkrijgen wordt in de droogstand best hoofdzakelijk maïs en stro gevoerd, aangevuld met een beperkte hoeveelheid graskuil (is kationisch) voor extra eiwit en om de 'pensmicroben melkveerantsoen' in stand te houden. Extra anionen dienen gesupplementeerd te worden via een anionisch droogstandssupplement, om de Ca-uitwisseling extra te ondersteunen.

Koeien die **ORCOMIX VITAL** gesupplementeerd krijgen behouden een actief calciummetabolisme. De vraag naar calcium van een opstartende hoogproductieve koe is zéér groot, calcium uit botreserve moet dus zeker voldoende beschikbaar zijn.

Transitie en gezonde lever

Koeien en vaarzen vanaf 14 dagen voor kalven (=transitiegroep) veranderen hormonaal; de oestrogenen stijgen en insuline daalt. Dit uit zich in een verminderde eetlust en vetafbraak. Om te vermijden dat koeien en vaarzen voor kalven te veel vet afbreken, en dus hun lever belasten met vet (leververvetting), moet de energiedichtheid van het voer in de transitiegroep verhogen. Deze koeien worden dus best in een close-up groep geplaatst met verder een anionisch rantsoen doch met extra voorziening van zetmeel en eiwit. Extra energie (bv. door extra graan)

zorgt voor voldoende glucose in het bloed. Zo hoeft de koe haar vetreserve minder aan te spreken en wordt haar lever minder belast.

De gevolgen van deze hormonale wissel is nog sterker bij koeien met een hoge productieaanleg en te vette koeien. Ook hittestress, stress door verplaatsen, enz. drukken de eetlust en kunnen aanleiding geven tot extra leverbelasting.

Extra zetmeel, een transitiesupplement met extra lever - beschermende ingrediënten en extra bètacaroteen in de transitieperiode, geeft aanleiding tot de vorming van kwalitatief goede follikels.

Om de gevolgen van vetafbraak te minimaliseren, worden best leverbeschermende B-vitamines (beschermde choline, betaine, niacine, biotine, B1 en B2) extra toegediend. Deze remmen de vetafbraak en zorgen ervoor dat de vrije vetzuren (NEFA'S) worden afgevoerd. B-vitamines houden zo dus de lever gezond. Dit uit zich in een maximale eetlust (DS-opname) na kalven en een betere vet-eiwitverhouding in de melk. Minder NEFA's in het bloed heeft ook een positieve invloed op weerstand en vruchtbaarheid. **ORCOMIX VITAL TRANSIT** is zeer rijk aan B - vitamines en de ervaringen van **ORCOVET** - klanten zijn dat dit supplement onmisbaar is voor een vlotte opstart van de lactatie!

Transitie en vruchtbaarheid

De voeding tijdens de transitie heeft een belangrijke invloed op de toekomstige vruchtbaarheid.

Follikels die 2 tot 3 maand na kalven een eikel vrijgeven, vinden hun oorsprong in de transitieperiode; een follikel moet nl. 2 tot 3 maand rijpen. Een close-uprantsoen met voldoende energiedichtheid en extra antioxidanten is dus zeker aan te raden voor een goede werking van de eierstokken.

Een gezonde lever is ook voor een goede vruchtbaarheid van groot belang. De cyclus kan pas weer opstarten als de lever in staat is om IGF-1 hormoon af te geven. Als een koe binnen een maand na kalven tochtig wordt, wijst dit op een goedwerkende lever en maakt ze meer kans om tijdig drachtig te raken. Voor betere bevruchtingsresultaten na kalven, wordt tijdens transitie best extra bètacaroteen gesupplementeerd.

Bètacaroteen verhoogt de aanmaak van oestrogeen in het geel lichaam en geeft zo een betere bronst. Een hogere progesteronaanmaak heeft een positieve invloed op het in stand houden van de dracht. **ORCOMIX VITAL TRANSIT** is zeer rijk aan bètacaroteen en draagt zo bij tot een optimale ontwikkeling van het follikel die 2 a 3 maand na kalven (tijdstip van inseminatie) een eisprong zal geven.

Zo kan de koe tijdig geïnsemineerd worden en is de slagingskans om drachtig te worden na de eerste inseminatie groter, wat de tussenkalftijd ten goede komt. Met het oog op een maximale voerefficiëntie, is een optimale tussenkalftijd een zeer belangrijke parameter voor de toekomst.

Conclusie:

- Geef aan droogstaande dieren een anionisch en structuurrijk droogstandsrantsoen rijk aan antioxidanten voor een goede weerstandsofbouw en optimaal Ca-metabolisme rond de kalving.
- Breng koeien vanaf 14 dagen in een close-up groep met hogere energiedichtheid, met een extra leverbeschermend supplement en bètacaroteen. Zo start de koe op met maximale eetlust en extra melk met goede gehalten. Het snel weer opstarten van de cyclus en een goede follikelvorming zorgen voor betere bevruchtingsresultaten.